

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2007-2008

15 MEI 2008

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 116 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis

(Ingediend door mevrouw Christine Defraigne)

TOELICHTING

De MR-fractie van de Senaat heeft onlangs een wetsvoorstel ingediend om het te hoge aantal cassatieberoepen dat gedetineerden instellen tegen beslissingen van de strafuitvoeringsrechtbank sinds de oprichting ervan op 1 februari 2007, te verminderen (stuk nr. 4-497/1 — 2007/2008 — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten).

Aangezien er tegen beslissingen van deze rechtbank geen hoger beroep of verzet openstaat, hebben gedetineerden de neiging het vonnis dat tegen hen is uitgesproken systematisch te betwisten door middel van een cassatieberoep. Dit is het enige beroepsmiddel waarover zij beschikken, en het moet niet voldoen aan bijzondere vormvereisten.

Het probleem is dat deze voorzieningen heel vaak onontvankelijk zijn, aangezien zij over de inhoud van het dossier gaan, en niet over de rechtsvragen, die de enige zijn waarvan het Hof van Cassatie kennis kan nemen.

Op middellange termijn bestaat het risico dat het Hof van Cassatie hierdoor overstelpt wordt. Bovendien zijn alle bepalingen van de wet nog niet in werking getreden, en men mag dus verwachten dat het aantal cassatieberoepen nog zal toenemen.

Daarom heeft de MR-fractie een wetsvoorstel ingediend dat het onderzoek door het Hof van Cassatie

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

15 MAI 2008

Proposition de loi modifiant l'article 116 de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental

(Déposée par Mme Christine Defraigne)

DÉVELOPPEMENTS

Le groupe MR au Sénat a récemment déposé une proposition de loi destinée à réduire le nombre, trop élevé, de pourvois en cassation formés par les détenus contre les décisions du tribunal de l'application des peines, en fonction, depuis le 1er février 2007 (doc. n° 4-497/1 — 2007/2008 — *Proposition de loi modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine*).

Les décisions de ce tribunal n'étant pas susceptibles de faire l'objet d'un appel ou d'une opposition, les détenus ont tendance à contester systématiquement le jugement qui les concerne par un pourvoi en cassation. C'est le seul recours qui s'offre à eux et il ne nécessite aucune condition de forme particulière.

L'inconvénient est que, très souvent, ces pourvois sont irrecevables, car ils portent sur le fond du dossier et non sur des questions de droit, les seules dont la Cour de cassation puisse connaître.

À moyen terme, cette situation risque de provoquer un engorgement de la Cour de cassation. Et ce d'autant plus que toutes les dispositions de la loi n'étant pas encore entrées en vigueur, on doit s'attendre à une hausse supplémentaire du nombre des pourvois.

C'est la raison pour laquelle, le groupe MR a déposé une proposition de loi visant à imposer que la

van de verklaring van voorziening in cassatie die bij de griffie wordt ingediend, afhankelijk wil maken van de verplichte ondertekening ervan door een advocaat. Deze regeling is ingegeven door de regeling inzake beslissingen betreffende de internering van personen met een geestesstoornis. Artikel 115 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis bepaalt immers dat tegen de beslissingen van de strafuitvoeringsrechtbank cassatieberoep openstaat voor het openbaar ministerie en de raadsman van de geïnterneerde.

Het wetsvoorstel beperkt zich niet tot deze wijziging. Het wil ook de termijn verlengen waarbinnen de voorziening kan worden ingesteld, om de gedetineerde de mogelijkheid te bieden zijn verklaring aan een advocaat voor te leggen en die de nodige tijd te geven om het dossier te onderzoeken en te oordelen of een voorziening in cassatie wenselijk is.

Hiervoor is een termijn van vijftien dagen vastgesteld. Hij vangt aan op de dag van de uitspraak van het vonnis, en niet langer op het ogenblik van de kennisgeving van het vonnis bij gerechtsbrief. Deze wijziging moet de rechtszekerheid garanderen en een eenvormig vertrekpunt vaststellen voor de termijn van het cassatieberoep. Zodoende voorkomt men mogelijke bewijsproblemen inzake het tijdstip waarop de gedetineerde de gerechtsbrief met de kennisgeving van het vonnis heeft ontvangen. In de praktijk stelt men immers meestal vast dat elk bewijs hiervan ontbreekt, waardoor de aanvang van de termijn van het cassatieberoep niet vastgesteld kan worden.

Om geen discriminatie in het leven te roepen tussen, enerzijds, de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, als gewijzigd door het wetsvoorstel van de MR-fractie, en, anderzijds, de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis, is het nodig een identieke regeling in te stellen voor beide wetten.

Dit voorstel wil dus, op grond van het gelijkheidsbeginsel, de termijn van vierentwintig uur waarin de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis voorziet voor het instellen van een beroep in cassatie, verlengen tot een termijn van vijftien dagen. Deze termijn zou voortaan aanvangen op de dag van de uitspraak van het vonnis, en niet langer op de dag van de kennisgeving van het vonnis bij gerechtsbrief.

*
* *

déclaration de recours déposée au greffe soit signée par un avocat sous peine de ne pouvoir être examinée par la Cour de cassation. Ce système s'inspire de ce qui est organisé s'agissant des décisions concernant l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental. L'article 115 de la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental prévoit, en effet, que les décisions du tribunal de l'application des peines sont susceptibles de pourvoi en cassation par le ministère public et par le conseil de l'interné.

La proposition de loi ne se limite pas à cette modification. Elle prévoit aussi de rallonger la durée du délai pendant lequel le pourvoi pourra être exercé, afin de permettre au détenu de soumettre sa déclaration à un avocat et de laisser le temps nécessaire à celui-ci d'examiner le dossier et de juger du caractère opportun du pourvoi.

Un délai de quinze jours a été fixé à cette fin. Il commence à courir à partir du prononcé du jugement et non plus à partir de la notification du jugement par pli judiciaire. Cette modification a pour but de garantir la sécurité juridique et de fixer un point de départ uniforme du délai de pourvoi en cassation. Cela permet d'éviter les éventuels problèmes de preuve de la réception par le détenu de la notification du jugement par pli judiciaire. En pratique, on constate que celle-ci est très rarement apportée, le point de départ du délai de pourvoi en cassation ne pouvant dès lors être déterminé.

Afin de ne pas créer de discrimination entre, d'une part, la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, telle qu'elle a été modifiée par la proposition de loi du groupe MR, et d'autre part, la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental, il est nécessaire de prévoir un système identique pour ces deux lois.

La présente proposition préconise donc, en vertu du principe d'égalité, d'étendre le délai de vingt-quatre heures pour exercer un pourvoi en cassation, prévu dans la loi du 21 avril 2007 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental, à un délai de quinze jours. Ce délai ayant désormais comme point de départ le prononcé du jugement et non plus la notification du jugement par pli judiciaire.

Christine DEFRAIGNE.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 116, § 1, tweede lid, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis, worden de woorden «binnen een termijn van vierentwintig uur, te rekenen van de dag van de kennisgeving van het vonnis bij gerechtsbrief» vervangen door de woorden «binnen een termijn van vijftien dagen, te rekenen van de dag waarop het vonnis is uitgesproken».

24 april 2008.

PROPOSITION DE LOIArticle 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 116, § 1er, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative à l'internement des personnes atteintes d'un trouble mental, les mots «dans un délai de vingt-quatre heures à compter du jour de la notification du jugement par pli judiciaire» sont remplacés par les mots «dans un délai de quinze jours à compter du jour où le jugement est prononcé».

24 avril 2008.

Christine DEFRAIGNE.